

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára

1.4

Államvédelmi Hatóság iratai

(1945) 1949-1953 (1957)

1-17. doboz; 2.04 ifm

H raktár 27. fal A oszlop 1–4. polc

Az 1949. december 28-án megjelent 4.353/1949. MT. sz. rendelet hozta létre az Államvédelmi Hatóságot. Az új főhatóság egyesítette a korábbi BM Államvédelmi Hatóságot és a Honvéd Határőrséget. Az Államvédelmi Hatóság a Belügyminisztériumtól szervezetenként függetlenített, a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt szerv volt. A rendelet értelmében főfelügyeletét a Minisztertanács egy tagján keresztül gyakorolta, ezt a feladatot - formailag - a belügyminiszter látta el. 1950. február 1-jétől a HM Katonai Elhárító Főcsoportfőnökség "katonai és támadólagos" részlegét is az ÁVH vezetőjének rendelték alá. Az 1953. júniusi MDP KV ülés nyomán az Államvédelmi Hatóságot a Belügyminisztérium szervezeti rendjébe integrálták. Az ÁVH-nak a Belügyminisztériummal történő összevonásáról az 1953. július 7-én hozott 500/6/1953. számú nem nyilvános minisztertanácsi határozat rendelkezett. Az ÁVH összesen 2,04 ifm iratanyagából tíz sorozatot alakítottunk ki, ebből négy sorozat darabszinten rendezett, darabszintű jegyzék alapján kutatható.

Az első sorozatba a parancsok kerültek. Itt található meg az „ÁVH parancsok” (0.12 ifm) 5 db egybekötött parancskönyve, amelyek az ÁVH vezetőjének 1949 és 1953 között kiadott parancsait tartalmazza időrendi sorrendben. Az utolsó parancskönyv magába foglalja az egyesített BM vezetőjének 1953 második felében, az ÁVH beolvasztása után kiadott parancsait is. Szintén ebbe a sorozatba tartozik még az ÁVH Titkos Ügyviteli Szabályzata és a „Napi parancsok” 4 db egybekötött könyve. Ezek a kötetek az ÁVH és az ÁVH IV/1. osztály 1950-ben kiadott napi parancsait tartalmazzák.

Az ÁVH 0,12 ifm töredékes iratanyaga alkotja a második, a harmadik a negyedik, az ötödik és a hatodik sorozatot. A második sorozatba az 1951-1953. évi ÁVH Kollégiumi ülések határozataiból készített kivonatok, a harmadik és a negyedik sorozatba az ÁVH VI. Főosztályához (Jogi Börtönügyi Főosztály) tartozó 2. Osztály alosztályainak munkatervei, munkabeszámolói és értékelései, valamint ugyanezen osztály alosztályai által 1952-ben keletkeztetett versenykihívások tartoznak. Az ötödik sorozatba valutaigénylésekkel és elszámolásokkal kapcsolatos iratokat helyeztünk el. A hatodik sorozatot egyelőre egyetlen

jelenés alkotja. A későbbi rendezések során nagy valószínűséggel előkerülnek még ide sorolható iratok.

Az ÁVH Határőrség Parancsnokságának 0.12 ifm iratanyaga alkotja a hetedik sorozatot. Ezen parancsok egy részét csak évek múlva iktatták, s a BM Határőrség iktatószámával látták el. A megtevesztő dátumú iktatószámokat az iratot keletkeztető szerv eredeti iktatószámaira módosítottuk a darabszintű jegyzékben.

Az ÁVH és a BM 0.72 ifm sporttal kapcsolatos, középszinten rendezett iratanyaga alkotja a fond nyolcadik sorozatát. A három tételből álló sorozat az ÁVH különböző osztályainak sporttal kapcsolatos iratain kívül többek között az egyes Bástya és Dózsa sportkörök és szakosztályok, valamint a Belügyi Sportközpont iratait is tartalmazza. Darabszintű jegyzék nincs hozzá, de áttekintő jegyzék alapján kutatható.

A kilencedik és tizedik sorozatba az Országos Kárpótlási és Kárrendezési Hivataltól átvett rendezetlen iratanyag ÁVH által keletkeztetett része került, amely egyedi ügyeket tartalmaz (0.84 ifm). A kilencedik sorozatba az ÁVH Budapesti Osztályának, míg a tizedik sorozatba a központi ÁVH-nak az iratai kerültek iktatószámuk szerinti emelkedő számsorrendben. A fenti iratanyagon kívül a 2.8.1 Állambiztonsági szervek nyílt állományú alkalmazottainak iratai, illetve a 4.2. Parancsgyűjtemény fond alatt is találhatóak még az ÁVH személyi állományára vonatkozó, illetve az ÁVH vezetője által kiadott parancsok.

Raktári egység	Évkör	Tárgy
	1949-1953	Parancsok
1. doboz	1949-1953	ÁVH parancsok
2. doboz	1950	Napi parancsok, ÁVH IV/1. osztályvezető parancsai
3. doboz	1951-1953	Az ÁVH Kollégium üléseinek határozataiból készült kivonatok
	1952-1953	ÁVH VI/2. Osztály munkatervei, munkabeszámolóí, értékelései
	1952-1953 (1954)	ÁVH VI/2. Osztály versenykihívásai
	1950-1953	Valutaigénylés, elszámolás

Raktári egység	Évkör	Tárgy
3. doboz (folyt)	1952.05.16. 1951-1953 (1954)	Jelentés (94-3216/1952 Sándorfi Gyula és társai ügye) ÁVH Határőrség Parancsnoksága iratai
4. doboz	1951-1953 (1954) (1948) 1949-1953 (1957)	ÁVH Határőrség Parancsnoksága iratai ÁVH és BM sportanyag
5. doboz	1951-1953	Az ÁVH osztályainak sporttal kapcsolatos iratai
6. doboz	1951-1954	Bástya SE iratai
7. doboz	1951-1954	Bástya SE iratai
8. doboz	1948-1957	Belügyi Sportközpont és a Dózsa SE iratai
9. doboz	1948-1957	Belügyi Sportközpont és a Dózsa SE iratai
10. doboz	1948-1957 (1945) 1950	Belügyi Sportközpont és a Dózsa SE iratai ÁVH Budapesti Osztály egyedi ügyiratai
11. doboz	1950	ÁVH Budapesti Osztály egyedi ügyiratai
12. doboz	1950	ÁVH Budapesti Osztály egyedi ügyiratai
13. doboz	1950	ÁVH Budapesti Osztály egyedi ügyiratai
14. doboz	1950 (1946) 1950	ÁVH Budapesti Osztály egyedi ügyiratai ÁVH egyedi ügyiratai
15. doboz	(1946) 1950	ÁVH egyedi ügyiratai
16. doboz	(1946) 1950	ÁVH egyedi ügyiratai
17. doboz	(1946) 1950	ÁVH egyedi ügyiratai

Budapest, 2008. 10. 06.

Készült 4 példányban:

- 1.sz.pld.: Irrattár
- 2.sz. pld.: Belső fondosszié
- 3.sz.pld.: Kutatóterem
- 4.sz.pld.: Raktár